

KARTA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

NUMER ZESPOŁU

481

KATEGORIA

A

NAZWA ZESPOŁU

Miedziana Góra

PRZEKAZUJĄCY

WUG Kancelaria Tajna

WYKONAWCA SPISU

AD

ROK PRZEKAZANIA

2014

MEJSCOWOŚĆ

Miedziana Góra

GMINA

Miedziana Góra

POWIAT

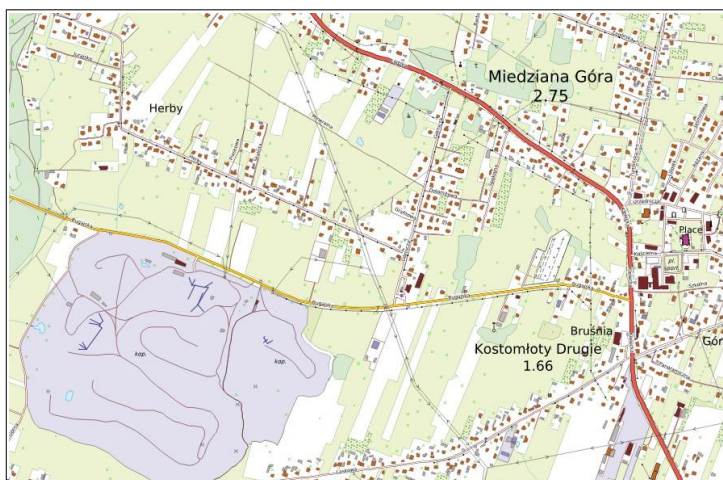
Kielce

WOJEWÓDZTWO

świętokrzyskie

REJON DOKONANEJ EKSPLOATACJI

Miedziana Góra

CHARAKTERYSTYKA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

ZAKRES CHRONOLOGICZNY

—

—

IŁOŚĆ JEDNOSTEK

4

DOK. KARTOGRAFICZNA

18

SUMA

22

IŁOŚĆ PODJEDNOSTEK

13

20

33

IŁOŚĆ mb

—

IŁOŚĆ SKANÓW

—

20

20

ZAKRES POSIADANEJ DOKUMENTACJI

TEKST: dokumentacja prawna; dokumentacja geologiczna.

KARTOGRAFIA: mapy: wyrobisk górniczych, geologiczne, przekroi i profili geologicznych; inne

—

RYS HISTORYCZNY

ZAKŁAD GÓRNICZY	Miedziana Góra		
METODA EKSPLOATACJI	podziemna		
PRZEDSIĘBIORCA			
NAZWA ZŁOŻA	—		
RODZAJ KOPALINY	uran, miedź, żelazo		
NAZWA TG	—		
NAZWA OG	—		
ROZPOCZĘCIE EKSPLOATACJI	—	ZAKOŃCZENIE EKSPLOATACJI	—
KONCESJA I WYGASZENIE	—		

Kopalnia znajdowała się w rejonie Miedzianej Góry (gmina Miedziana Góra, powiat kielecki, województwo świętokrzyskie).

Jak ustalili autorzy opracowania [2], zasoby miedzi odkryto w rejonie Miedzianej Góry „prawdopodobnie przy okazji wydobywania rud żelaza, w końcu XVI w. Właścicielami terenu złoża do końca XVIII w. byli biskupi krakowscy. W drugiej połowie XVII w. kopalnie miedzianogórskie były dzierżawione przez Włocha Jana Gibboniego i jego syna Jakuba. Poszukiwania bogatszych złóż oraz eksploatację podjęto w latach osiemdziesiątych XVIII w., z inicjatywy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz powołanej przez niego w 1782 r. Komisji Kruszcowej. W rezultacie trzeciego rozbioru Polski przedsiębiorstwo przejęli Austriacy, którzy prowadzili ograniczoną eksploatację. Początkowe lata Królestwa Polskiego, w którego granicach znalazł się region świętokrzyski po 1815 r., to okres rozwoju kopalni, która nosiła wówczas nazwę »Zygmunt« i podlegała kieleckiej Główniej Dyrekcji Górniczej, nadzorowanej bezpośrednio przez Stanisława Staszica. Mimo zastosowania nowoczesnego wówczas, filarowego systemu eksploatacji, przedsiębiorstwo nie wykazywało rentowności ekonomicznej, dlatego też po przejęciu w 1824 r. przemysłu państwowego przez Ministerstwo Skarbu, kierowane przez księcia Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego, nastąpiła likwidacja wydobywania rud miedzi w Miedzianej Górze, przy utrzymaniu w tej miejscowości kopalni rud żelaza. [...] Kolejnym rozdziałem w historii kopalni miedzianogórskich był okres działalności poszukiwawczo-wydobywczej Austriaków podczas I wojny światowej [...]. Po odzyskaniu niepodległości polscy geolodzy udokumentowali prace wcześniejsze i kontynuowali górnicze poszukiwania złożowe. Nie stwierdzono jednak istnienia ekonomicznie wartościowego złoża miedzi i poszukiwania przerwano pod koniec 1922 r. [...].

Ostatnim epizodem górniczym w historii kopalni miedzianogórskich były prace poszukiwawcze rud miedzi prowadzone po II wojnie światowej, w latach 1952–54, przez Krakowskie Przedsiębiorstwo Geologiczne Surowców Hutniczych. W tym okresie również radzieccy specjaliści z Zakładów Przemysłowych R-1 w Kowarach poszukiwali tu uranu. [...] W Miedzianej Górze przeprowadzono przede wszystkim badanie hałd i rdzeni wiertniczych oraz w mniejszym stopniu fragmentarycznie dostępnych podziemnych wyrobisk kopalni. Pobrano próby ze sztolni »M-1« na poziomie 48 m. Można przypuszczać, że nazwano tak chodnik, tzw. przecznice o długości 145 m, zbudowaną przez Austriaków w 1917 r., łączącą szyb »Austriacki II« z szybem »Stanisław«. [...] Stwierdzono, że w miedzianogórskim złożu występują rudy uranowe związane najprawdopodobniej z ilami »kuwinu«. Okruszcowanie występuje w postaci bardzo cienkich, nieregularnych żyłek czerni uranowej (uraninitu) w czarnych i szarych glinach, zawierających drobne wtrącenia markasytu i rzadziej chalkopirytu. Zawartość uranu w materiale zgromadzonym na starych hałdach wahała się między 0,18 a 0,20%. W czarnych glinach – wg danych z wiercenia oraz opróbowania ściany sztolni »M-1« – osiągała średnią wartość 0,009%, a w poszczególnych okazach, pobranych metodą punktową, ok. 0,05%”.

Bibliografia

1. <https://www.miedziana.pl/>
2. Kasza A., Król P., Pabian G., *Poszukiwania uranu w Miedzianej Górze i Kielcach*, „Studia Muzealno-Historyczne” 2018, t. 10.
3. Klementowski R., *W cieniu sudeckiego uranu*, Wrocław 2010. <https://www.miedziana.pl/>
4. *Źródła do dziejów kopalnictwa uranowego w Polsce*, oprac. M. Zdulski, Warszawa 2000.